

Наталія ОТКО:**Книгознавча конференція у Львові**

23–25 квітня 2004 р. у Львові в палаці Потоцьких відбулася Міжнародна наукова конференція, темою якої була “Рукописна й стародрукована книга” (“ХІІ Федоровський семінар”). Конференцію організували Львівський національний університет імені Івана Франка та Музей мистецтва давньої української книги Львівської галереї мистецтв.

Відбулася конференція після довгої вимушеної перерви. Варто нагадати, що Федоровський семінар, започаткований 1978 р., проводився щороку з регулярністю відомого швейцарського механізму, збираючи цвіт книгознавства. Найкращі доповіді публікувалися у щорічнику “Федоровские чтения”, котрий був неперевершеним джерелом найсвіжшої інформації, ідей та тенденцій у цій галузі. Попередній – ХІ семінар – відбувся у 1993 р. у вже незалежній Україні, після чого його механізм дав збій і зупинився ...

Не можна не віддати належної шани і не відчувати величезної вдячності до інституцій, а радше до конкретних людей, які завдяки титанічним зусиллям та забутому вже сьогодні ентузіазмові примусили рухатися завмерлі, здавалося б назавжди, коліщатка, і відродили через десять років славу і конче необхідну для науки й учених усіх рангів подію. Саме з огляду на довгу перерву в перебігу конференцій, тему семінару, офіційно присвяченого 430-річчю виходу федоровського Апостола, було обрано узагальнювальну і широку – “Рукописна й стародрукована книга”, що дало змогу вмістити майже всі можливі напрями досліджень і пошуків.

Деякі молоді науковці вперше брали участь не лише у Федоровському семінарі, а й узагалі в науковій конференції такого рівня. Це була захоплива інтелектуальна пригода – почути доповіді таких легендарних для вітчизняної та міжнародної науки дослідників, як Ярослав Ісаєвич (*Легендарні дати початку українського друкарства*), Володимир Александрович (*Нові позиції до корпусу українських стародруків*), Юрій Ясіновський (*Пергаментні рукописи у давніх бібліотеках України*). Не менш цікавими, зрештою, були й інші доповіді.

Привітали гостей і учасників семінару директор Львівської галереї мистецтв Борис Возницький та декан історичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка Роман Шуст. Наталія Маїк детально ознайомила слухачів з історією семінару (*Деякі сторінки з історії Музею Івана Федорова та Федоровських семінарів*); потім виступили з доповідями Степан Гунько (*Доля українських рукописних і стародрукованих раритетів та можливість їх повернення в Україну*) та Віра Фрис (*Актуальні проблеми вивчення рукописної книги в Україні*). Дуже змістовними і цікавими були доповіді й ІІ, ІІІ та VІ сесій конференції, де виступили: Маргарита Корзо (*Про структуру й еволюцію українсько-білоруських букварних катехизисів кінця ХVІ–ХVІІІ ст.*); Лариса Спаська (*Стародруковані кириличні Євангелія зі збірки Музею мистецтва давньої української книги: географія та побутування*); Наталія Отко (*Три рідкісні європейські видання зі збірки Музею мистецтва давньої української книги*); Жанна Спиридонова (*Примірник франкфуртського видання 1565 р. Гая Плінія Старшого зі збірки Музею мистецтва давньої української книги*); Ганна Демченко (*Особливості використання картографічних джерел в атласах Герарда Йода та Абрагама Ортеля*); Людмила Гнатенко (*Орининське пергаментне Євангеліє середини ХVІ ст.*);

Галина Чуба (*Особливості побутування та географія поширення рукописних Учительних Євангелій другої половини XVI–XVII ст.*); Марія Кольбух (*Кириличні книги XIII–XIV ст. відділу рукописів ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України та їх дослідження*); Тетяна Гуцаленко (*Ізмарагд другої половини XVI ст. галицько-волинської редакції з відділу рукописів Музею мистецтва давньої української книги*); Світлана Зінченко (*Оправи візантійського типу XVI–XVIII ст. на теренах Перемишльської та Львівської єпархій*); Микола Ільків (*Фінансові книги Львова XVI ст. як джерело дослідження історії ментальностей: на матеріалах ЦДІА України у м. Львові*); Наталія Солонська (*Пам'ятки давньоруської книжності з бібліотеки Ярослава Мудрого і видання перших українських друкарень*); Ольга Колосовська, Ірина Качур (*Галицькі бібліотеки XVIII – початку XX ст.: стан і перспективи досліджень*); Мар'яна Долинська (*Локалізація друкарні Львівського Ставропігійського братства*); Наталя Філевич (*Василь Лев – дослідник української рукописної книги*); Наталія Черниш (*Лларіон Свенціцький – дослідник давнього друкарства*); Алла Бойко (*Федір Тітов – дослідник стародрукованих видань друкарні Києво-Печерської Лаври*); Емілія Огар (*Українські стародруки як джерело вивчення української друкарської термінології*).

Про дослідження львівських учених-реставраторів у надзвичайно цікавих повідомленнях (що супроводжувались демонстрацією ілюстрацій та показом фотодокументів процесів дослідження особливостей книги) розповіли: Леся Дзензелюк, Люба Льода, Світлана Зінченко, Андрій Макаровський (*Допомога реставратора у дослідженні стародрукованої книги*); Юлія Тимоніна, Андрій Макаровський, Леся Дзензелюк, Світлана Зінченко (*Реконструкція каролінзької оправи VIII–XII ст. за англосаксонськими зразками*).

Можна було відчутися майже фізично, як заповнюється інформаційний вакуум, нав'язуються перервані штучно контакти між людьми, знайомими віддавна і не знайомими взагалі, поєднаними спільною метою – вивчення й пізнання Книги.

Ця конференція 2004 р. була і залишиться в історії книгознавства особливою – зняття ідеологічного пресингу дозволило вченим уперше вільно й невимушено говорити, робити й обговорювати припущення раніше герметичні й приховані, як підземні течії. Тож будемо працювати над тим, щоби ця конференція не була остання, а навпаки – одна з багатьох наступних.